

M A G Y A R K U R I R.

Bécs, Kedden, Augustus' 17 dikén, 1824.

Spanyol Ország.

Madridból Júl. 29dikéről f. h. 4d az Etoile következendő tudósításokat közöl: „A' Király mindegyre a' Sacedoni ferdőkben múltat, 's Júl. 21d elkezdette az érczes vízzel való élést. Júl. 17 az orosz császári rendkívülvaló Követnek Oubril Úrnak audientziát adott, 's ötet az nap asztalához méltóztatta. — A' mái napon költ udvari Ujság azon beszédet közli, melyet Benjamin-Constant Úr a' pótlék-hitel előfordulásának alkalmatosságával tartott a' Deputátusok' Kamarájában, 's az említett beszédre kemény jegyzéseket teszen. Constant Úr p. o. azt állította, hogy a' Király nevében történnek a' felfegyverkezések hogy a' népek lázszító Proclamatiókkal ingerlössenek bosszúállásra; melyre a' Gaceta ezt feleli: „Annyira hozzá vagyunk mi már szokva az úgynevezett Liberálisoknak fundamentotalan declamatiójikhoz, 's azoknak az okos emberek előtt olly kevés fontosságok is vagon, hogy mint üreslárma, a' levegőbe szélytrepülnek. Hála legyen a' Spanyolok derék gondolkozása módjának, ezen Országban a' rend és csendesség újra helyreállanak; ámbár csudálkozni lehet rajta, hogy még találhatni a' zendülésnek neminémű nyomaira, melyekre némellyek Constant Úrnak és az ő vak követőjinek vélekedéseik által vezetettek.“ Ugyan a' nevezett Orátor azt is merészelte mondani, hogy Francia Ország haddal borította-el Spanyol Országot. Erre a' Gaceta ezt mondja: „Francia Ország nem borította-el haddal a' Spanyolokat, 's ez soha

gondolatjába sem volt. Csupán egy Armadát küldött, hogy megszabadíthassa a' spanyol Királyt, 's elpusztíthassa azon anarchiai factiót, mely a' Monarchát, és az ő népét egyszersmind békóban tartá. Mellyért is Constant Úrnak niúsen igazsága, midőn a' felséges Generalissimus kir. Herczeget Gelonhoz hasonlítja, mivel az nem úgy bánt Spanyol Országgal mint elfoglalt tartománnyal.“ — Júl. 14d két spanyol Fregát a' Szán-Fernando és Vigarrena Havannából 30 napokig tartott sebes utazások után Cádizba megérkeztek. Mindkettő sok nádmézet, kávé, kakaót és más efféléket hozott. Találkoztak útjokban a' Sabina Fregáttal, mely a' Bahamai esatornán az insurgents rabló-hajókat üzte, 's Szán Juan d' Uluába vala rendeltetve. — Vera-Cruzból jött, Május' 12dikéig terjedő tudósítások jelentik, hogy a' Mexicói Igazgatás' Elölülője Generális Bravo igen szorgalmasan teszi a' rendszabásokat Yturbide ellen; hanem mivel a' Státus pénztára egészen kiürült, 's a' magános vagon is nagyon megcsökkent, ő azért igen kevésre mehet.“

Júl. 25d vasárnap éppen olly szerencsétlen történet adta elő magát Madridban, mint tavaly. Néhány spanyol és francia katonák egybelaptak, 's 13 vagy 14 sebet kapott, még pedig kettő avagy három veszedelmeset. A' történet felett most már vizsgálódások tétetnek, 's az elsőbb rendbeli kihallgatásokból az jön ki, hogy az egész czivódást három ingerlők indították, kik a' Fracziákat néhány napok olta önként sértgették, a' nélkül hogy ezek ne-

kiek arra alkalmatlanságot szolgáltatott volna. Azon ingerlőnek ketteje elfogattatott, egy pedig megszökött. Nincsen benne semmi kétség, hogy a' rendnek örökös ellenségei titkon munkálódnak benne, hogy a' vígyázatlanokat elcsábítsák, 's a' két rendbeli seregek között uralkodó szép egyetértést háborgassák. Nem kíméltettek mostan is semmit ezen roszakarók arra nézve, hogy ezen történetet, mellyről a' városnak másik részében is alig tudtak valamit, úgy adják-elő mint nagy fontosságú nyughatatlanító dolgot, a' mellynek pedig lecsilapítására Digeon és Quesada Generalisoknak megjelenéseknél egyéb nem kívántatott.

Gróf Revilla-Gigedo, ki Herczeg Szan Carlos helyébe Párizsba rendeltetett Nagykövetnek, hanem a' franczia Kabinét el nem fogadta, Londoni meghatalmazott Miniszternek neveztetett-ki Zea Vermudez helyébe.

Spanyol Amerika.

A' Londoni és Párizsi Újságlevelek mindegyre a' felett versengenek, vallyon igaz e avagy költemény Bolívarnak Peruban nyert újabb győzedelme. A' Globe és Traveller című Újság igaznak tartja, azt állítván, hogy azon Philadelphiai ház, mellyhez az arról szőlő levél intézetett Quayaquilből, nagy költséggel tart Ágensket Amerikának különböző helyein; és hogy a' Spanyoloknak Febr. 27d Callaóba lett utóbbi bémenetelkiről is, ugyan ezen ház által jött, még pedig rövidebb idő alatt tudósítás Angliába. A' Május 10dikéi, sőt 15dikéi Limai történeteket, már lehetett tudni Quayaquilben azon hónap' 27dikén. Onnan Panamáig nem kellett több öt hat napnál a' tudósításnak általszállítására, a' honnan az 18—22 nap alatt New-Yorkban, 's 24 nap alatt Liverpoolban lehetett. A' közelebbi Jamaicai posta-hajó mindent

el fog igazítani. Külömben az Etoile, olly hijjánosan és roszul fordította-le az említett Quayaquili levelet, hogy azt (a' Courierből) czennel újra kellett kiközenünk. 'S olvasójink látni fogják, hogy ezen levélre sem az Etoile' jegyzései, sem a' mi észrevételeink nem illenek. A' levél itten következik: Quayaquil, Május' 27d 1824. „A' los tres Hermanos Brigg, melly Páytából tegnap érkezett, onnan f. h. 22dikéig terjedő leveleket hozott, mellyek a' Royalistáknak Límából Május' 10d lett kitakarodásoknál fogva, azt a' kellometes dolgot megerősítik, hogy Peruban végo a' háborúnak. Már az előtt néhány nappal vevénk tudósításokat azon dicsőséges útközet felől, mellyben a' Patrióták győzedelmeskedtek, 's reménylettük hogy annak bővebb környúlállásai felől is rövid időn tudósíttatni fogunk; de a' melly eddig meg nem esvén, csak azt írom a' mit elsőben hallottunk, és a' mi azolta tudtunkra esett. — Úgy látszik hogy a' Liberator és Generalissimus, kinek fő hadi-szállása Truxillóban volt, 's előseregei Lima' irányában feküvének (mivel a' Miniszter Verindoraga által elkezdett alkudozásoknak, elfoglalván a' Royalisták Límát és Callaót, kívánt foganatjok nem leve), elhatározá magában, hogy olly forma fordulást fog tenni, melly által ellenségeit már annyiszor meglepte, és annyiszor győzedelmeskedett. Tudósíttatván tehát a' felől hogy Canterac és Valdez Generalisok, előbbi álláspotjokból, a' Pachacamacról Icaig terjedő tengerpartokról, Líma felé indulának. Gen. Monetát a' pártos Torre-Taglével utóbb nevezett városban hátrahagyák 's az Armadának fő osztályával a' völgybeli úton nyomulának-elő, Chancaytól Huauráig terjeszkedének-ki, és egy erős csapatot Casma felé előre elküldöttek, — a' Liberator, ki ezen mozdulást előre láttatott tudni, 4000 embert két osztályban a' Huailai nagy völgyön keresztül 's a' Szanta vízé-

nek keleti partja mentében előre indított, s előseregeit Casmába vonta-vissza. Ezen utóbbi mozgás arra bátorította a spanyol Generálisokat, hogy seregeiknek fő csapatjával, Pativilca és Callijones között Huarmeynek délre hirtelen elő nyomuljanak, a' hova Május' 3d 6000 emberrel meg is érkezének, s Truxillo felé tartának. Innen és Panamából segítséget vett Bolívar, s Truxillóból 7000 emberrel indulván-el, sebes menetelrel nyomult Casma felé, mellynél Május' 6d közönséges viadal történt, mellyben mind a' két fél keményen harczolt. Generalis Canterac néhez sebet kapott, s illy állapotban látván ötet seregei, futásnak eredtek, s rendetlenégen vonultak-vissza Huarmeybe, hól azon seregbe bukkantak, mellyet Bolívar a' Huaillassi völgyön keresztül a' Huarasai és Ichocai hidakon által küldött hátok megé. Itten már teljes leve a' megveretetés, annyira hogy az egész Armada, 700 emberen kívül, kik Generalis Rodil' vezérlése alatt a' hegyek közé vették magokat, lerakta a' fegyvert. Győzedelmes seregeink ezzel szakadatlan nyomulának előre. Generalis Rodilt, ki Límába sietett, oda Bolívar üzte-bé, s ez a' fő-város f. h. 10d megnyitá kapujit seregeinknek. A' megveretett spanyol seregnek maradványa a' Cordillerák hegyei felé vonult-vissza. F. h. 13d Callao capitulálásra ajánlá magát bizonyos feltételek alatt, mellyek felett mostan folynak az alkudozások. — A' Pastói royalista Insurgensek Tulcában letévék a' fegyvert, mellyért is a' Columbiai Igazgatás nekik, vezérjeiket kivéven, bocsánatot engedett."

Nagy Britannia és Irlandia.

A' Coloniális miniszteri osztályba Júl. 31d az arany-partokon fekvő Coast-Castle fölkről Május' 31dikéig terjedő hivatalos-levelek érkezének, mellyekben Ober-

ster Southerland az Aschantékkal történt újabb viadalról teszen jelentést. — Major Chisholm, ki ezen viadalban a' fő-vezérséget viselte, az Aschanték ellen, Juk Coast-Castletől öt mértföldnyire táborozának, Május' 21d kezdette-el hadi mozgulásait. Minelutána a' sűrű erdő rendkívül való munkával megritkítottatott, s az ellenség tábora felé utak vágattak volna, az ütközet elkezdődött. A' viadal hosszan tartott és vérengző volt; öt órai vagdalkozás után az ellenség hirtelen visszavonult nevezetes veszteséggel. A' visszavonulás már két napokon folyt, a' midőn a' Király Comasieből jó forma segítséggel az Armadanál termett, melly ezzel 16,000 emberre szaporodott. A' Fantihk, s egyéb, az Anglusokkal szövetséges áfrikai népségek az ütközet közben úgy viselék magokat, hogy velek Major Chisholm teljességgel nem volt megelégedve, s e' miatt nem csak hogy az ellenséget tovább nem úzhette, hanem még előbbeni állásába kéntelenítettett vonulni. — A' mint a' foglyok beszélik, az ellenség elhatározta, hogy Coast-Castlerra reaüssön, melly határozásra nézve a' Királynak jelenlétében még annál inkább tétetnek a' rendelések. Részünlkről nevezetes volt a' veszteség. Az esszés' ideje elkövetkezett, s a' mint a' foglyok mondják, himló és vérhas sok kárt tevének az Aschanték között. — Ezen tárgyban közöljük még a' következő kivonást, mellyet egy, a' Coast-Castle fölkről Május' 26d indult levélből vettünk: „Ezen helynek állapotja igen kedvetlen, itten háborúnál, zürzavaránál, és betegségeknel egyéb nincsen. Május' 21d az Aschantékkal újra volt egy ütközetünk, melly 5 1/2 óraig folyt. Veszteségünk valami 150 holtakra, és 800 sebesekre mehet. Rövid időn még nagyobb viadalokat varhatunk, mivel a' Király nevezetes segítséggel érkezett-meg az Armadához. Isten tudja, mi leszén még mind ennek a' vége; képzelhetni állapotunkat,

ha gondolja az ember hogy 5000 idegen személyeknek, kik többnyire aszszonyok és gyermekek, kell szállást adnunk, melly környülállás miatt iszonyú sok nyavalyák terjedének itten el.“

Az Indiai tudósításoknak mintegy folytatásául, így szól a Courier Júl. 3od: „Szerencsénk nagyon jelenteni Olvasójinknak, hogy Chew Úr, társával egyetemben megszabadult a Birmánok kezei közül. Elfogattatásokról, s megszabadulásokról következő környülállások esének értésünkre: Megérkezvén azon helyre, mellyre őket a Birmánok Kormányzóji meghívták, azonnal fegyveres erő által vétetének körül. A Kormányzók kérdeék Chew Urat, hogy ő volna e Kapitány Chew? övé e a Schapurih szigete előtt lévő hajó? minémű fizetést kap a Kelet-indiai társaságtól? Felelvén a Kapitány ezen három kérdésre, azt mondák neki, hogy az Avai Királytól sokkal több fizetést fog kapni, ha annak szolgálatjába kész állani. A Birmánok darab ideig kérdezősködének még, míg nem Chew Úr felállott, s büszkösen akart tőlök, hogy ladikjához visszatérjen; hanem ezen szándékában a fegyveresek meggátolák, s társával együtt az erősségekbe hurczolák, megfosztván mindenektől, a mi nálök találtatott. Ezzel, kísértetvén mintegy 200 ember által, a Haaf vize mellett felállított sorompókhoz vitettek, hol ladikba szállítván, Mayatuk nevű helyre vitettek, hol Mendah Kormányzó az Arracaninak fíja uralkodik, ki őket katonai törvényszék elébe állíttatta. Továbbá Jan. 22d ujra egy nyomorult ladikba szállítván, abban minden élelem nélkül két nap és két éjszaka tartattak, míg nem egy jobb ladikba szállítván, Arracanba vitettek. Oda megérkezvén, egy gunyhóba zárattattak. Chew Úr itten azt kívánta hogy bocsátatnék audientziára a Kormányzóhoz, mellyet más nap meg is nyert. Megjelenvén fogolytársával az udvarnál, elfogatta-

tásának okát kívánta tudni, mellyre azt a feleletet kapta, hogy elfogattatása iránt nem innen adatott parancsolat. Ezzel azt kérdezték tőle, miért jött 18 ágyúval az ő szigetjékhez Schapurihhoz? mellyre azt adta válaszul, hogy ottan vizet és fát akart hajójára venni. A Kormányzó mondá, hogy elfogattatások felől semmit sem tudott; hanem írni fog az Avai Királynak, a kinek válaszát tartoznak megvárni. Ezzel visszatértek fogházokba, s ottan voltak Febr. 15dikáig, a mikor visszaküldettek Mangduba, hol a Chittagongba való visszatérésre engedelmet nyertek. — Meg kell jegyezni hogy Chew Urat és társát Febr. 15d, azon napon bocsátotta szabadon a Kormányzó, a midőn a Birmánokat Buddaporei árkolásaikból a Kapitány Johnston alatt vitezkedő osztály szeltyverte; s nem lehet benne kételkedni, hogy ök ezen sikeres megtámadásnak köszönhetik szabadságukat. Melly környülállás jó jel arranéve, hogy a hadnak rövid időn vége fog szakíthatni.“

A Szandwich szigetek megholt Királyának kíséretje között lévő Kormányzó s még két más személyek Aug. elsőjén Canning Úrral tanácsot tartának.

A Times nevezetű Ujság jelenti Havannából, hogy a Cubai kikötőkbe evező franczia hajók nevezetes jussokban részeltetnek. A vám, mellyet eddig fizetni tartoztak, ugyan az volt, a mit vettek az anglus kereskedő hajóktól, u. m. valami 12 Procent; de a melly most újra 6 Procentre szállíttatott, a nélkül hogy az Anglusok ugyan ezen haszonban részeltetnének. Ez a csupán kereskedési környülállásnak látszó dolog, figyelmet érdemel, mond a nevezett Ujság, mihelyt meggondolja az ember, hogy a Francziák, minekutána minden reménységektől elestek arra nézve, hogy a közelébbi spanyol had miatt tett költségeikhez juthassanak, talán ezt a módot választották, hogy károk né-

minéauképen megtérítessék. Az vámnak a' Francziák részére lett ezen alábbszállítatása, az Anglusoknak tetemes kárt okozhat, ha Igazgatásának közbenjárása által magok részére hasonló kedvezést nem eszközölnek-li.

Török Birodalom.

Caso szigetének megvéteéséről, a' Journál de Francfort f. h. 6d Naxosból Jún. 2odikáról következő levelet közli: „Caso megszűnt lenni. Szigetünkre onnan valami 30 különféle nemű és korú személyek érkeztenek, a' kik ezeket beszélik: Jún. 8d reggeli öt óra tájban, a' Candiai vizeken fekvő 's valami 17' hadi hajókból álló egyiptomi hajós-osztály Caso felé evezett, hogy ottan kiszállana. A' lakosok fegyvert ragadtak, 's megszállottak minden hozzájárulható helyeket, olly határozással hogy vagy meghalnak vagy győzedelmeskednek. Az osztályokbeli ágyúk által védelmestett Törökök, haszontalan próbáltak kiszállani, mert tengerparti Batteriáinknak hathatós tüzelése őket mindenkor veszteséggel kényszerítette hátra. Végre az éjjel végét veté a' vidalnak, de nem a' mi szorongatásainknak, mert még sokáig látánk az ágyúknak tüzet, melly azt jelenté hogy ellenségünk ninesen távol. Virradtakor újra látánk közelíteni az egyiptomi hajókat. Megtámadtatásunk keményen vette kezdetét, 's szinte estveli négy óráig tartott, melly után az Ismail Gibraltar-kormányá alatt lévő hajós-osztály partjainktól eltávozott, 's szemünk elől egészen eltűnt. Már azt hittük hogy minden veszedelemtől megszabadúltunk, 's hálát adván a' Mindenhatónak, sebeseink' ápolgatásához láttunk. Azután pedig arról gondoskodtunk, hogy veszteségünket helyrehozhasunk. — Jún. 10d azonban azt hozák hírül kénjeink, hogy egy hajós-sereg közelget felénk, 's mi csakhamar megismerénk,

jő rendben evező ellenségünket. Ismail Gibraltar, kit az övének nagyobb része követett, szigetünknak azon pontja felé fordult, melly leginkább meg vala erősítetve, 's azt iszonyuan kezdette lövetni. Ez az ütközet már több órákig tartott, a' midőn egyszer hátunk megett borzasztó kiáltozást hallánk. Ez az ellenség kiáltozása vala; melly a' szigetnek éjszalk-nyugoti szélén szállott-li a' partra. Így mi két tűzközé szorítatva, minden erőnk felett való kitűszdésünk mellett, csakhamar szélytverttünk. Négy vagy öt száz polgártársaink fegyveres kézzel hullának-el. A' maradék a' Casói hegyek közé, és a' szomszéd szigetekre futott. Azt kell hinnünk, hogy feleségeink és gyermeink nagyrészt az ellenség' kezére kerülének.“

Ugyan a' Journál de Francfort f. h. 8d így ír: „A' Spectateur Oriental helyébe „le Smyrnéc“ cím alatt egy másik Ujság támadott, melly az első számjában Jún. 3d Smyrnából ezeket közli: Colocot-rini és az ő részesei megismerék végre a' Görög Országi időközbeli Igazgatást, 's annak meghódolának. Napoli di Románia megnyitá kapujit. — Mitylenéből azt jelentik, hogy ottan fekszik vasmacskákon a' török Flotta; néhány Fregát Ipsara felé küldetett szemlélődés végett (Ez az Ujság még akkor nem tudhatta Ipsarának szerencsétlenségét). A' Kapudan-Basa az egyiptomi nagy hajós-osztályt várja, hogy a' táborozást elkezdhesse. Az Armadánál uralkodott betegségek megszűntek. A' katonaság erősen kíván egybevágni az ellenséggel. — Alexandriai levelekből értettük, hogy a' Vice-Király hada Jún. végén fog elindulni. — Hussan Basa, a' mi Kormányzónak az ő mérsékléténel, és önn hasznának nem hajházásánál fogva, valóságos atyja a' Raajáknak (a' nem a' Muhamed' vallásán lévő jobbagyolknak), 's a' Görögöket mindenek felett védelmezi. Az ő bölcseségének, és állhatatosságának köszön-

hétjük azon nyugalmat, mellyben több hónapok oltá élünk. A' Görögök minden felől jönnek városunkba, hol őket a' helybeli tisztí-hivatalok kitárt karokkal fogadják. A' Porta minden nap újabb Fermánokat küld a' Raajak' javára. — Hat hét oltá a' Görögöknek itten Püspökjök vagon. Ezt a' tiszteletes öreget felette nagy szívességgel fogadta a' Basa. Ha kimegy házából az öreg, mindenkor töméntelen nép követi. — Itten és Magnesiában néhány napok oltá saskák pusztítják a' gyümölcsös és veteményes kerteket; 's az eget, a' szónak tulajdon értelmében, meghomályosíták ezen férgelk."

B r a s i l i a.

Egy Pernambucói levél, mely onnan Jún. 10d indult, azon nyomorúságot rajzolja-le, mellyre a' nevezett hely jutott a' körükerítettés által. A' Brasilia Kormányzónak az a' parancsolatja hogy a' kikötőt szorosán körülvegyc, mignem Rio Janeiroból újabb parancsolatokat nem fogna venni. A' liszt, és száraztott hál már csaknem mind elfogyott, 's alig vagon már mód benne hogy az ember eleséget kapjon az Ország belsejéből, mivel a' Paraibai seregek ezen tájon fekszenek, 's a' városból ellenek kiküldetett csapatokat több csetepaték alkalmatosságával visszaverék. A' nép alljasabb részének állapotja különösen keserves; ezek százanként hálnak-el éhen. A' kereskedés elakadott, 's erős dolog a' kereskedőket rávenni a' fizetésre.

Afrikai Rabló-Státusok.

Az Algerine nevet riselő ánglus Brigg, melly egyenesen Algír alól jöven, f. h. 6d evezeti-bé Genuába, azt a' fontos tudósítást hozta, hogy az ánglus Admirális Szír H. Neale, békességet kötött az Algíri De-

yel, még pedig a' szerint, a' melly feltételek alatt azt Nagy Britannia kívánta.

Pápa Státusai.

Rómában közelebbről egy Május' 17d költ 's a' Jézus társaságának fejéhez Pater Fortis Lajoshoz intéztetett Breve jelent meg nyomtatásban. Ebben, melly ezen szávon kezdődik: Cum multa in urbē, emlékezetbe hozza a' Pápa, hogy a' Római Collegiumnak fundáltatását tulajdonképen XIII Gergely bőkezűségének lehetett köszönni; hogy a' Pápák ezen Collegiumot a' Jézus társaságára bízták, és hogy ez míg fennállott, ezen rendeltetésének szerencsésen meg is felelt. VII Pius, ki a' Jézus társaságát 1814-ben újra felállította, ezzel leginkább az ifjúság' neveltetését nézte, 's a' mostan uralkodó Pápa kinyilatkoztatja, hogy ő bizonyosan tudja, hogy az előtte volt Pápa ezen társaságot ismét egybe szándékozott hívni a' Római Collegiumba. Ő Szentsége azért tüstént ezen plánummal kezdett foglalatatoskodi, 's meghalgatta e' részben a' Kardinálisok' gyűlését, mint a' mellyre bizta, hogy tenne rendszabásokat az ifjúságnak jó móddal való neveltetésére nézve, melly egyedül való út az embereknek megjobbításokra. Most már a' szent Atya által-adja örökösen a' Jézus társaságának, és annak fejének Fortis Lajosnak a' Római Collegiumot, a' sz. Ignác templomával együtt, valamint az a' mellett lévő úgynevezett Caravita Páter' Oratoriumát, a' Muzéumot, könyvtárt, csillagnéző tornyot, és minden ehez tartozókat. A' Jesuiták itten ezentúl közönséges iskolákat tartanak a' szerint a' mint tartottak 1775 előtt; 's a' Pápanak az az akaratja, hogy az egyházi ékeszszóllásra, és a' Physicára 's Chemiára még egy tanító-szék állíttassék-fel. Melly végre a' szent Atya 12,000 Római Scudit rendelt, melly nekik jövé Octóberiól fog-

va a' kincstárból fog esztendőnként fizet-
tetni; ezenkívül megerősítette a' Collegium-
nak azon jussait és privilégiumait, mel-
lyek szerint a' szabad mesterségekben, és
a' Theológiában Doctorságot adhasson. A'
Jésuiták, alkalmatosság szerint astron-
omiai vizsgálódásokat, és más tudományok-
beli szükséges dolgokat, fognak közre bo-
csátani.

**Aug. 16d a' Státus-papiro-
sainak közép-árrok:**

Státus Kötelező levele 5 p Címal Conv. P. 94 1/3
Ugyan az 2 1/2 p Címal Sorsvonásos Költsön
1820-ról C. P. Ugyan az 1821-ről 100f. C. P. 124
Bizonyítás 1821d. Költsönről stért Conv. P.
Bécs Városi Bankó Obligatiók 2 1/2 p Címal 51
100 for. C. P. 249 7/8 for. V. Czban. 1 Bank Actia
1120 1/2 for. C. P. Cs. Arany —

**a' Gabona négy fő nemeinek árrok
általjában Aug. 2d — 7d.**

(Mérőjét garasra számlálva V. Czban.)

	Búza.	Rozs.	Arpa.	Zab.
Bécsben Aug. 3d	120	50	50	40
— Aug. 7d	110	50	43	40
Stockerauban Aug. 2d	108	50	—	29
Fischamenden Aug. 3 és 5d	75	38	—	31
Nagy Enzersdorfon Aug. 4d	104	50	31	29

Magyar Ország.

A' Hazai Tudósítások szerint Pesten
f. h. 6d meghalt Mélt. Tudós Sax Mihály
János Úr cs. k. Tanácsos, T. N. Somogy
és Fejér Vármegyéknek Tablabilirája életé-
nek 76d esztendejében, a' ki előbb Győ-
rött és Pécsen a' királyi Akadémiákban szá-
mos esztendőig a' Politia, Kamerális és
Financziális tudományokat jeles haszon-
nal tanította, azután pedig a' kir. magyar

Universitáshoz általtétetvén, ugyan azon
tudományok' tanítását mind addig híven
és szorgalmasan folytatta, mígnem ereje
elgyengülvén, kéntentitnék hivataláról
lemondani, és végső esztendejét nyugoda-
lomba tölteni. Jambor életével, és minde-
neknek javára törekedő jó szívével, az ő
számos tanítványai' emlékezetében érdemei
maradandók lesznek. Hivatalához képest
az általa előadott tudományoknak rövid
rajzolatját, nyomtatásban kiadta.

Ugyan ezen hónapnak 7d Pesten meg-
halt Tek. Ném e t h Katalin Aszszony, Tek.
Omoroviczai Piu k o v i c s József Úrnak,
T. N. Bács-Bodrog törv. egyesült Várme-
gyék' Tablabilirájának hitvese, száraztó be-
tegségben, életének csak 33d esztendejé-
ben. Ezen jeles nevelésű, szelíd, és tiszta
erkölcsű gondos anya, és jó házas-társ,
mindeneknek, kik vele ismeretségben le-
hettek, igaz tiszteletét bírta.

Miskolczról, f. h. 6dikáról a' követ-
kező tudósítást vevénk: Az idevaló négy
Ref. Predikátorok közül meghalt az egyik
Május 26d napján t. i. Tiszt. T. Assessor
Végh János Úr, életének 72d esztende-
jében, a' ki mivel egész életében nőtelen
magánosságban élt, hátrahagyott javacs-
kái felől úgy tett rendelést, hogy mind
az Eklésiának, mellynek kebelében 20 eszt-
endők alatt csendes laktása volt; mind a'
helybeli Iskolának, 's Ispotálynak; mind
az úgynevezett Deficiensok' Cassájába;
mind a' S. Pataki Collégiumnak bizonyos
sumnácskákat hagyott. Megjegyzésre méltó
ezen Nemes Eklésia felől az, hogy itten
húzamosan és rendszerint holtig laknak a'
Predikátorok. Mostani első Predikátora, a'
ki egyszersmind a' Tiszán innen való Ke-
rület' Superintendense, már 35d esztendő-
re szolgál ezen Eklésiában; a' második,
a' ki az A. Borsodi Egyházi Megye' Espe-
restje 32dikre. A' harmadik ifjú ember,
a' ki olyan érdemes Tiszt. férjfiúnak he-

lyére állott, ki ebben az Ekklesiában kezdte a' Predikatori hivatalt, melyben 55 esztendőket töltött. Reményljük hogy az is ebben az Ekklesiában fog megöregedni és meghalni. — Óhajtani lehet, hogy több Nemes Ekklesiák is követnék a' Miskolczi Nemes Ekklesiának példáját, és hogy mindenütt olyan volna a' Predikátoroknak együtt lakások, mint Miskolczon.

Soprony Vármegyéből. Egy francia Író azt mondotta: „Az a' virtusnak igaz jutalma, hogy a' ki annak kíván élni, az, míg él, érdemekkel halmoztatik, halála után pedig példa a' maradéknak.“ Az első már bébizonyodott. Tek. Alsó-Káldi Káldy János T. N. Soprony Vármegyei 2-ik Al-Ispán Urban, kire a' virtus új érdemet adott egy díszes hivatalra való ki-neveztetése által. A' Dunántúli Ev. Superintendensia' szokott Gyűlése t. i. az idén Nagy-Győr Sz. Királyi városában a' múlt Junius 3od napján tartatván, az elhalt Mélt. Matkovich Pál Úr helyébe Tek. Alsó-Káldi Káldy János Vice-Ispán Úr nevezetett a' voksok' többségénél fogva Superintendenciális Fő-Inspectornak. Az említett francia Író' mondásának másik része már önmagától is fog következni; mert a' ki egyszer érdemekkel tündöklék, bizonyosan példája a' maradéknak. A' Nagy Tekintetű Vice-Ispán és Fő Inspector Úrnak ezen új megtiszteltetésén minden örvendhet az említett Districtusban, a' ki annak nemes lelkét, vallása és Nemzete iránt buzgó szeretetét ismeri. Éltessék is őtet az Egek sokáig, jeles virtusokkal tündöklő Nagy Tekintetű Hitvesével együtt; éljenek szép reménytel bizlató két fiai is, kikből e' Districtus még hasonló támaszokat várhat az Ev. Vallásnak.

Veszprém Aug. 12d. E. f. eszt. Febr. 22dikére virradóra meghalt a' M. Örsi Ref.

sz. Ekklesia' Predikátora Tiszt. T. Tóth Benjamin Úr, igazán még életének virágjában. Ezen ifjú Tiszt. férfinak halála két tekintetben megérdemli a' Közönségnek figyelmét. Először azon nevezetes esetért, hogy a' mellette szolgált Iskola-mester ugyan azon napon délután két órákor múlt ki, és ennél fogva mind ketten egy sírba, egy napon, és egy czeremóniával temetettek-el a' számosan egybegyűlt tisztelőknek érzékeny indulataik között. A' másik környulállás, melly a' megboldogult Tiszteletes férfit nevezetessé teszi az, hogy ő életének 's különösen papi hivatalának rövidségéhez képest munkásságának több bizonyosságait hagyta maga után. Nevezetesen az egész Szentirást napnyugoti stylusba foglalva, olyan helyeken, a' hol magyarázatot kívánatlik, rövideden felvilágosítva, ott a' hol valami pótolás kell, kiegészítve magyar nyelven leírta. Régebben hozzá fogott a' boldogult ezen nagy munkához, mert életének utolsó esztendejében, melyben volt csak actualis Predikátor is, meljével szüntelen bajlódván, nem hogy illy dolgot véghez vihetett volna, de még hivatalát is csak igen nehezen folytathatta. Több ideig kaplankodván azonban, ekkor dolgozott az említett munkán. Mint hajdan a' Pápai Ref. Collegiumban a' napkeleti nyelvekben Praeses, utóbb pedig Senior, egy illyen munkához való készületnek híjjával nem volt. Van az egész, három kötetben, csinos kéziratban. Fordítás e vagy eredeti még eddig azt meg nem határozhatta, de szívesen óhajt vele szolgálni minden ahoz értő 's illető tudományos Biráknak, és ha helybehagyást érdemel, a' közönségessé tételre is keze közül örömet kibocsálja a' boldogultnak testvér bátyja.

Orvos Dr. Tóth József.